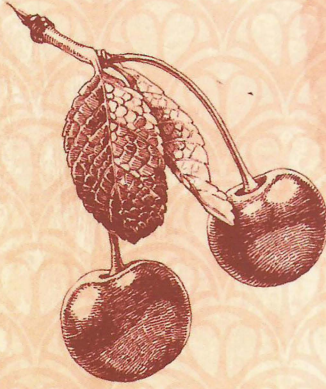

SAİT FAİK
ABASIYANIK
Şimdi Sevişme Vakti

TÜRKİYE BANKASI

Kültür Yayınları

İŞ
KÜLTÜR'de
21.000
ADET

Genel Yayın: 2957

Sait Faik Abasıyanık 18 Kasım 1906'da Adapazarı'nda dünyaya geldi. İlköğrenimini Rehber-i Terakki Okulu'nda tamamladıktan sonra, 1925'te İstanbul Erkek Lisesi'ne yazıldı. Aldığı disiplin cezası nedeniyle ortaöğrenimini Bursa Erkek Lisesi'nde tamamlamak zorunda kaldı (1928). Bir süre İstanbul Darülfünunu'nda (Üniversitesi) Türkoloji okudu (1928). Babası Mehmet Faik Bey'in isteğiyle iktisat öğrenimi için İsviçre'ye gitti. Lozan'dan kısa süre içinde ayrılarak Fransa'nın Grenoble şehrine geçti ve 1931-1935 yılları arasında Fransa'da kaldı. İstanbul'a dönünce kısa bir süre Halıcıoğlu Ermeni Yetim Mektebi'nde Türkçe öğretmenliği yaptı. Babasının ısrarıyla açtıkları toptancı tahıl dükkânını işletmeye başladı, fakat başarısızlıkla sonuçlanan bu girişimin ardından sadece yazı yazarak geçinmeye karar verdi.

Babasını 1939'da kaybetti ve annesi Makbule Hanım'la birlikte Burgazada'daki evlerinde yaşamaya başladı. İkinci Dünya Savaşı sırasında bir ay kadar *Haber* gazetesinde adliye muhabirliği yaptı (1942). "Modern edebiyata yaptığı hizmetlerden dolayı" Amerika'daki Mark Twain Derneği'ne onur üyesi seçildi (1953). 11 Mayıs 1954 tarihinde uzun süredir mücadele ettiği siroz hastalığına yenik düşerek hayatını kaybetti. Annesinin ölümünün ardından (1963) Burgazada'daki evleri "Sait Faik Müzesi" haline getirildi (1964). Vasiyeti gereğince kitap teliflerinden elde edilen gelirler Darüşşafaka Cemiyeti'ne kaldı. 1955 yılında yazarın annesi tarafından başlatılan "Sait Faik Hikâye Armağanı" sürmektedir.

Eserleri

Öykü: *Semaver* (1936, Remzi Kitabevi), *Sarnıç* (1939, Çığır Kitabevi), *Şahmerdan* (1940, Çığır Kitabevi), *Lüzumsuz Adam* (1948, Varlık Yayınları), *Mahalle Kahvesi* (1950, Varlık Yayınları), *Havada Bulut* (1951, Varlık Yayınları), *Kumpanya* (1951, Varlık Yayınları), *Havuz Başı* (1952, Varlık Yayınları), *Son Kuşlar* (1952, Varlık Yayınları), *Alemdağ'da Var Bir Yılan* (1954, Varlık Yayınları), *Az Şekerli* (1954 -ölümünden sonra-, Varlık Yayınları).

Roman: *Medar-ı Maişet Motoru* (1944, Yokuş Kitabevi; 2. baskısı *Birtakım İnsanlar* adıyla, 1952, Varlık Yayınları), *Kayıp Aranıyor* (1953, Varlık Yayınları).

Şiir: *Şimdi Sevişme Vakti* (1953, Yenilik Yayınları).

Röportaj-Öykü: *Tümeldeki Çocuk* (1955, Varlık Yayınları), *Mahkeme Kapısı* (1956, Varlık Yayınları).

Diğer Yapıtları: *Balıkçının Ölümü-Yaşasın Edebiyat* (1977, Bilgi Yayinevi), *Açık Hava Otel* (1980, Bilgi Yayinevi), *Müthiş Bir Tren* (1981, Bilgi Yayinevi), *Sevgiliye Mektup* (1987, Bilgi Yayinevi).

Çeviri: *Georges Simenon'dan Yaşamak Hırsı* (1954 -ölümünden sonra-, İstanbul Yayınları)

Darüşşafaka: Eğitimde Fırsat Eşitliği...

Edebiyatımızın büyük öykücüsü Sait Faik Abasıyanık'ın eserlerinin yasal temsilcisi Darüşşafaka Cemiyeti, 1863 yılından bu yana yardımsever vatandaşlarımızın bağışlarıyla, babası veya annesi hayatta olmayan, maddi olanakları yetersiz, yetenekli çocuklarımıza uluslararası standartlarda eğitim fırsatı sunuyor. Dokuz yaşında ailelerinden emanet alınan çocuklarımızın düşünene, araştıran, sorgulayan, özgüvenli, topluma karşı sorumlu, aydın bireyler olarak hayata atılmalarını sağlıyor. Bugün ülkemizin dört bir yanından sınavla seçilen 1.000'e yakın öğrenci, İstanbul Maslak'taki Darüşşafaka Eğitim Kurumları'nda, dördüncü sınıftan liseyi bitirinceye kadar tam burslu ve yatılı okuyor. Öğrencilerin eğitim hayatları boyunca giyim, barınma, yemek, kırtasiye, sağlık gibi tüm ihtiyaçları Cemiyet tarafından karşılanıyor.

1863 yılında Yusuf Ziya Paşa, Vidinli Hüseyin Tevfik Paşa, Gazi Ahmet Muhtar Paşa, Sakızlı Ahmet Esat Paşa ve Ali Naki Efendi tarafından kurulan Darüşşafaka Cemiyeti'nin başlangıçtaki amacı, Kapalıçarşı'daki esnaf gençlerin eğitimine kaynak sağlamaktı. Beyazıt'taki eski Valide Mektebi'nin onarımını üstlenen Cemiyet, pek çok aydının burada gönüllü öğretmenlik yapmasını sağladı. 1868'e geldiğindeyse Cemiyet, İstanbul Fatih'te okul inşasına başladı; 29 Haziran 1873'te "Darüşşafakat'ül İslamiye" adıyla kapılarını parasız, yatılı ve özel statülü olarak açtı ve o günlerden bugüne "eğitimde fırsat eşitliği" misyonuyla varlığını daha da güçlendirerek sürdürüyor.

Darüşşafaka ve Sait Faik: Darüşşafaka'nın misyonuna gönül verenlerden biri de Sait Faik'tir. Vefatından bir yıl önce, Fatih'te bulunan Darüşşafaka Lisesi'nin düzenlediği bir edebiyat matinesine katılan ve ardından okulu dolaşan usta yazar, gördüklerinden o kadar etkilenir ki, annesi Makbule Abasıyanık'a kitaplarının telif hakkını ve mal varlıklarını Darüşşafaka'ya bağışlamayı önerir. Annesi de bu arzuya uyarak yazarın vefatından sonra, 8 Kasım 1954 tarihinde düzenlediği vasiyetnameyle kitaplarının telif haklarını ve bazı gayrimenkulleri Cemiyet'e bırakır. 1964'te kendisine intikal eden bu vasiyetnameye titizlikle sahip çıkan Darüşşafaka, yazarın pek çok öyküsünü kaleme aldığı evini "müze" olarak korumaya aldı ve ölüm yıldönümü olan 11 Mayıs'ta o yıl içinde yazılmış en iyi öyküye "Sait Faik Hikâye Armağanı" nı vermeye başladı. 1955 yılından bu yana verilen armağan, edebiyatımızın "en uzun soluklu öykü yarışması" unvanını elinde bulunduruyor. Armağan, 2012 yılından itibaren Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları iş birliğiyle veriliyor.

Ayrıntılı bilgi için: www.darussafaka.org

TÜRK EDEBİYATI

SAİT FAİK ABASIYANIK
ŞİMDİ SEVİŞME VAKTİ

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2012
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
RÜKEN KIZILER

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
ADİL İZCİ

GRAFİK TASARIM UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM: YENİLİK YAYINEVİ, 1953
II.-III. BASIM: VARLIK YAYINLARI, 1958-1965
IV.-XXII. BASIM: BİLGİ YAYINEVİ, 1970-2001
XXIII. BASIM: YKY, 2002

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI'NDA
I. BASIM: HAZİRAN 2014, İSTANBUL
VI. BASIM: HAZİRAN 2019, İSTANBUL

ISBN 978-605-332-072-2

BASKI

UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
KERESTECİLER SİTESİ FATİH CADDESİ YÜKSEK SOKAK NO: 11/1 MERTER
GÜNGÖREN İSTANBUL
Tel: (0212) 637 04 11 Faks: (0212) 637 37 03
Sertifika No: 22826

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme hiçbir yolla yayınevinden izin alınmadan
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskulturlar.com.tr

Şiir

*şimdi sevişme vakti
ve öteki şiirleri*

SAİT FAİK ABASIYANIK

Resimleyen Fethi Karakaş

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

İçindekiler

Şimdi Sevişme Vakti.....	1
Yeis.....	5
Sicilya Ormanları.....	6
Ceylânı Bahri.....	7
Arkadaş.....	8
O ve Ben.....	11
Napoli.....	12
Mektup I.....	13
Mektup II.....	14
Bir Zamanlar.....	15
Şarap İçerek.....	18
Deli Çay.....	20
Bir Masa.....	24
Köprü.....	25
Marikula Doğur.....	30
Karlı Hava.....	32
Söyliyorum.....	34
Yarı Belimiz.....	38
“güneye yerleşiyoruz, orada bir kahve açıyoruz...” Leylâ Erbil.....	41

ŒİMDİ SEVİŞME VAKTI

“*Şimdi Sevişme Vakti*” başlığı altındaki şiirler, Yenilik Yayınları tarafından 1953 yılında yayımlanan, değerli ressamımız Fethi Karakaş’ın desenlerini de içeren birinci baskı esas alınarak, ayrıca Varlık (1958) ve Bilgi Yayınevi (1970) baskılarıyla karşılaştırılarak yayıma hazırlandı. Farklı dillerden aktarılan sözcüklerle ilgili bir sözlük çalışması yapıldı ve dipnotlama yöntemiyle sunuldu.

Editörün notu

ŒİMDİ SEVİŞME VAKTİ

Çıplak heykeller yapmalıyım,
Çırılçıplak heykeller
Nefis rüyalarınız için
Ey önümden geçen ak sakallı kasketli,
Yırtık mintanından adaleleri gözükten
Dilenci
Sana önce
Şiirlerin tadını
AŞkların tadını
Kitaplardan tattırmalıyım
Resimlerden duyurmalıyım, resimlerden...

Őu ođlan çocuđuna bak
Fırça sallıyor
KokmuŐ manifoldracının ayağına
Dört yüz bin tekliđinden
On kuruŐ verecek.

Seni satmam ocuđum
Dört yüz bin tekliđe.
Ne güzel kaŐların var
Ne güzel bileklerin
Hele ne ellerin var, ne ellerin.

>>

Söylemeliyim

Yok

Yok... meydanlarda bağırmalıyım,

Bu küçük

Güllerin buram buram tüttüğü

Anadolu şehri kahvesinde

Kiraz mevsiminin

Sevişme vakti olduğunu.

Resimler seyrettirmeli, şiirler okutturmalıyım

Baygınlık getiren şiirler

Kiraz mevsimi, kiraz

Küfelerle dolu pazar.

Zambaklar geçiriyor bir kadın.

Bir kadın bir bakraç yoğurt götürüyor

Sallıyor boyacı çocuğu fırçasını

Belediye kahvesinde hâlâ o eski, o yalancı

O biçimsiz Bizans şarkısı

>>

Sana nasıl bulsam, nasıl bilsem,
Nasıl etsem, nasıl yapsam da
Meydanlarda bağırsam
Sokak başlarında sazımı çalsam
Anlatsam şu kiraz mevsiminin
Para kazanmak mevsimi değil
Sevişme vakti olduğunu...

Bir kere duyursam hele güzelliğini, tadını,
Sonra oturup hüngür hüngür ağlasam
Boş geçirdiğim, bağırmadığım sustuğum günlere
Mezarımda bu güzel, uzun kaşlı boyacı çocuğunun
Oğlu bir şiir okusa
Karacaoğlan'dan
Orhan Veli'den
Yunus'tan, Yunus'tan...

YEİS .

Akşamüstleri geliyor
Tam insanlar işten çıkarken.
Salkım salkım tramvaylardan
Bir güzel çocuk yüzüyle gülümsüyor
Namussuz, akşamüstleri geliyor.

Neremden yakalıyor; bilmiyorum
Ben tam sevmeye hazırlanırken
On altı yaşındaki sevgilimi.
Elini elimle tutmak
Yirmi dört saatte bir
Sıcak bir laf dinlemek isterken...
Rezil... Tam o saatlerde geliyor!

SİCİLYA ORMANLARI

Sicilya ormanları
Gökyüzü kadar esrarlı
Ve intikamcıdır
Petrol lambası yanan,
Kamış saz kulübede
Çerden çöpten kulübede
Mısır ekmeği yiyen çocuk
Seni seviyor.
Fırından çıkmış mısır ekmeği renkli,
Yeni sağılmış keçi sütü kadar mavi ve sıcak kız!
Seni seviyor
Bu Adriyatik dalgalarına,
Gemilerin yelkenlerine sardığım kalp.
Sana gel diyorum.
Bekliyorum.
Gelmezsen
Sicilya ormanları
Gökyüzü kadar esrarlı
Ve intikamcıdır ha!

CEYLÂNİ BAHRİ

Nerenden geliyor bu sevinç?
Sana baktıkça çocuğum:
Maviliklerin, badem ağaçlarının, metruk
havuzların, kurbağa seslerinin
Güzelliğini
İskele çımacısının altın yüreğini...
Gelecek bir sabah vakti, güneşten;
–Derin elemlere rüzgâr–
Bastonunda* kış armutları asılı
Küpeştesinde ekmek ayvaları,
Kirli yelkenine fırtınalar sarılı
Kavunlarında sulh ve sükûn
Halatlarında mesut sahillerle
Bir ceylânı bahri.

* Gemilerin başındaki direğin ileriye doğru uzanmış kısmı.

ARKADAŞ

Bugünlerde bir akşam, şehrin aynalı gazinosuna
Ve aynaların içine
Selim-i salis gibi oturacağım
Önümde rakı... dışarda akşam, akıntı,
kayıklar ve gelip geçen...
Meyhanenin kapısından, iki elini gözüne
siper edip bakan birisi:
“Bu herif âşık!” diyecek.
Saçları perişan, dudakları mürekkepli, hali
bencileyin serseri bir kızı
Büyük bir sandal
–Akıntının içinden çekip–
Rakı kadehimle benim arama bırakacak.

Diyeceğim:

“Bu akşam değil bir başka akşam seni alıp
bir kocaman şehre götüreceğim:
O şehirde toplar çoktan patlamıştır;
Yıkılmıştır bildiklerim;
Kocaman cepheleriyle borsalar, saraylar,
kim bilir belki de mahkemeler, zindanlar...
Masaldır artık
Onların kahramanlığı, onların merhameti,
onların fazileti...”

>>

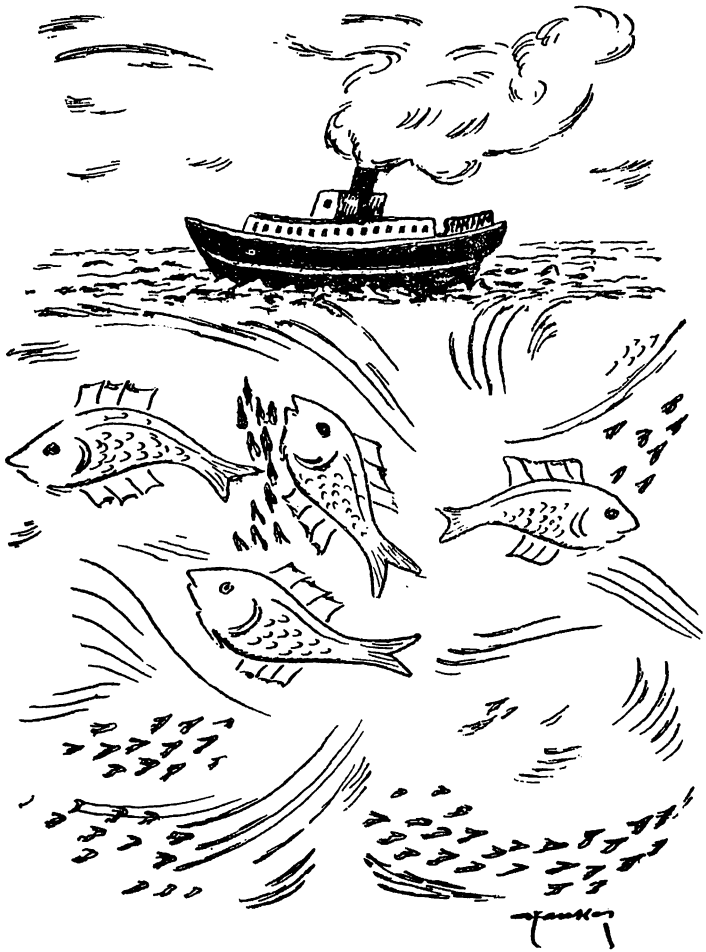
Ezanlar, mevlûtlar, harpler; taburlarla kahramanlar...
Kafam alkolsüz, ellerim kelepçesiz,
Seni bir akşamüstü, Sotiraki'nin gazinosundan
Rakı kadehimle benim aramdan alıp
Altın akşamlarına sarı çocukların tırmandığı
Kuşların öttüğü ve yemişlerin yendiği
Hudutsuz ve çitsiz,
Perisiz ve cinsiz,
Kümessiz ve evsiz
Hâsılı numarasız
Bir memlekete götüreceğim.

İstasyondan iner inmez
Seni metrolar başka beni başka tarafa
götürsün.

Zararı yok!

Yalnız gine böyle kumral akşamüstleri
Yapayalnız kaldığım kasım akşamları
Buruşuk manton, dağınık saçların, mürekkepli ağzın
ve hemşire

Çehrenle
–Ayaklarını bir sandalyeye dayayıp–
Bana iki satır bir şey söyleyeceksin:
“Bugün ne yaptın, çalıştın mı?”
İstersen sonra kalkar, gezmeye gidersin
Bensiz...
Sen bilirsin.

O VE BEN

Sana kořuyorum bir vapurun içinde

Ölmek, delirmek için...

Yaşamak; bütün âdetlerden uzak

Yaşamak...

Hayır değil, değil sıcak;

Dudaklarının hatırası;

Değil saçlarının kokusu

Hiçbiri değil.

Dünyada büyük fırtınanın koptuğu böyle günlerde

Ben onsuz edemem.

Eli elimin içinde olmalı,

Gözlerine bakmalıyım,

Sesini iřitmeliyim.

Beraber yemek yemeliyiz

Ara sıra glmeliyiz.

Yapamam, onsuz edemem.

Bana su, bana ekmek, bana zehir;

Bana tat, bana uyku

Gibi gelen çirkin kızım.

Sensiz edemem!

NAPOLİ

Napoli, beyaz şehir,
Venedik'te gondollar geziyor,
Roma'da heykeller dikiliyor,
Senin şerefine.

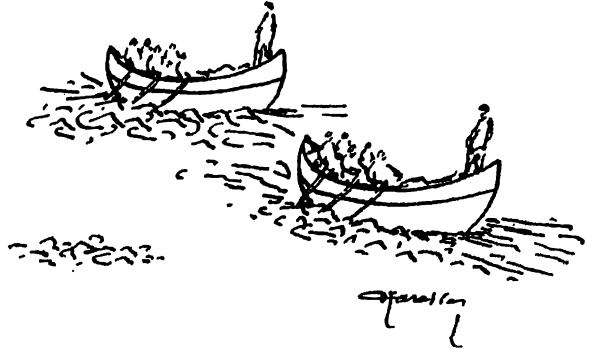
Senin şerefine,
Napolili güzel balıkçı
Dudaklarını
Göğsü hurma rengi olmuş
Hayır hurmalaşmış
Kıza dokunduruyor.
Senin şerefine hey Napoli
Napoli... Beyaz şehir

MEKTUP I

Vapurun dümen yerinde çaldığım ılık
Yağmurlu güvertedeki türküm,
Sana yaklaşmaya vesiledir
Yoksa canım, seni unutmak için değil.
Senden sonra ancak anlaşılır
İnsanoğluna öğretilen yalanlar
Senden sonra anlaşılır ancak
Boşluğu her şeyin
Seninle beraberdir dolu kadehler
Şaraplar seninle aziz
Cıgaralar seninle tüter
Ocaklar seninle yanar
Yemekler seninle yenir

MEKTUP II

Senden bahis açılmadıkça susmak isterim.
Senden bahis açmaya vesiledir
Kınalıada, vapur, deniz, yunus.
Şimdiye kadar neden gökyüzü değildi?
Niye böyle oldu?
Neden kitapları severdim?
Bu şehirde ikimiz birden nefes alıyoruz
Yoksa neye yarardı bu garip şehir?
Burada senin doğduğun bana malumdur.
Yoksa sever miydim minareleri,
Süleymaniye'yi,
Sen, gâvur olduğun halde?

Köylüler gelirdi
Bakraçlarıyla pazara
Yoğurt satmaya.
Çıplak bir çocuk ayakları avucumda idi
Sokakta diz boyu kar vardı
Bir köprü başında
Bıçaklardım istediğimi;
Atardım kendimi, büyük şehirlerin
Asma köprülerinden suya,
Duyardım suyu yardığımı.
Görürdüm:
Suya düşüşümün
Köprüye fıskırttığı suyu

ŞARAP İÇEREK

Köprüden köprüye perilerin sallandığı
Karlı bir cumartesi akşamı:
Lastik ayaklarla karlara basan cinler
Mavnaparı doldurmuştu.

Beyaz iskelelerde
Zatürreli memurlar uyuklardı
Biz şarap içmiştik;
Kar sabahtan beri yağmıştı.
Sokakta yalın ayaklar,
Toprakta bembeyaz ölü kokusu
Ortalık hiç yeşillenmeyecek...
Kış günleri köprülerden köprülere periler...
Bembeyaz mavnapalarda lastik ayaklı cinler
Gripli ve zatürreli dünyanın içinde mesut iki kişi
Hayır bir!
-Şarap bardakları, jambon ve sosis-
Yaz hiç gelmeyecek!
Ne ağızları mühürlü mavi şişelerde tifo
Ne göbekli marulların saltanatında mikrop!
Ne altın kayalara soyunmuş sıksa çocuklar
Ne mavi suda
“Abanoz teknesinde”
Çalınmış saadetler taşıyan “Kartal”

>>

Nam kotra...
Kızımın şarap içmek...
Herkesin çırılçıplak olduğu plajda
Kış beklemek... Mahzun

Ve kışın o tahayyül bile etmediğim hakiki yazı getirmek
Kavgası kafada
Kızımın şarap içerek...

DELİ ÇAY

Çınarlarına kargaların üşüştüğü memleket
Sütlü mısırların kebab edildiği
Kebab mısır kokusu küllü ateş
Yarı olmuş mısır koçanlarının mor püskülünde
akşam.
Tarlanın kenarında yer yer karpuz çekirdekleri.
Çocuklarla beraber aynı rüyayı
Çırılçıplak çınarların
Bütün ovayı süzen
Minare boyu tepelerinde
Kargalar.
Çocuklarla beraber
Aynı yaz rüyasını:
Sütlü mısırları,
Karpuz çekirdeklerini,
Olgun Vodina kavunlarının altın içini
Kafalarını kanatlarının altına sokup üşüyerek,
Aynı yaz rüyasını görmekteler.

>>

Boşnakça konuşan
Büyük mum bacaklı,
Sakarya suyu yüzlü,
Elleri inek ve buzağı kokan sarışın kadınlar
Çınarlarına kargaların üşüştüğü memleket.
Gündelikçilerin efendilerine
Bedava gördükleri hizmetine kızmış gibi
Tarlaları basan “Deli çay”
Çınarlarına kargaların üşüştüğü memleket.

Geceleyin üç ayaklı titrete masalarda oynanan
Kazıklı prafa partilerinin
Bıçak çektiği lüks lambalı kahveler...
Evela tavuklar ve kazlar bağrıştı.
Yün yorganların altında terlemiş
Mahmur kızlar uyandı, delikanlılık uykularından
Bütün cümle kapıları açıldı:
“Deli çayı bırakmalıdır, serbest girsin”
Kapılar açılmazsa kırar Deli çay
Deli çay muhtaçtır:
Mayıs sıvanmış ev altlarının
Sükûnetine...
Deli çay ev altlarına girdi
Bir yılan ıslığıyla,
Ejderha kımıldanışıyla.
Ninem Kuran okudu,
Dedem küfretti Deli çaya.
Gün doğdu:
Kulübenin damında oğul,
Ana beline kadar su içinde.

>>

Uzakta

Erenler tepesinde evliyalar;
Deniz kıyılarından getirilmiş
İki çifte bir sandalda kaymakam bey,
İçinde sandallarla gezilen şehrin minarelerinde
Deniz görmemişler deniz seyredediler.

Gün doğdu:

Filizlenmiş buğday tarlaları nerde?
Nerde buzağının sırtında
Anasının dil izleri yer yer?
Nerde o tüyleri dökülmüş,
Nasırlı kara derisinde sopa izleri,
Gözlerinde memleket şarkıları,
Ayaklarında memleket yolları,
Karacaoğlan şiirine benzeyen
Çakır mandalar?
Övendire nerde?
Nerde, çocukların yaz geceleri, kaba samanların içinde
Keloğlan hikâyeleri anlattıkları
Üstü örtülü, kuyruğu uzun,
Şehirde Bulgaryalı Ahmet ustanın kenar
tahtalarını çiçeklediği öküz arabası?

>>

Akşam
Sular ürperiyor.
Kulübelerin suda yüzebilen eşyalarını
Şehrin kopukları
Ziftli kara sandallarla topluyorlar
–Sahiplerine vermek için–
Uzakta, “Ormantepe”de bir silah patlıyor
Meşhur avcı Hüseyin’in oğlu
Bin dönüm tarlasını basmış suyun
Uzaktardan, gökyüzünden çekip aldığı
Yaban ördeklerinde
Gamını defetmektedir.
Akşam oluyor
Sular ürperiyor
Dönüyor kargalar çınarlara
Şaşırmış aç kuşlar
Aynalaşmış suyu gagalıyorlar...

Ertesi gün
Tohum çürüyor,
Su çekilip gitmiştir:
Şosenin üstünde ölü bir manda, bir koyun, bir insan.
Yanlarında
Sapan
Övendire, boyunduruk...

BİR MASA

Bize bir masa ayır Yanakimu
Aleksandramla benim için
Bir masa
Üstü çiçeksiz
Örtüsü gazeteden
Şarabı aşktan
Hem hülyadan

Aleksandram mızıka çalsın
Siyaha çalar parmaklarıyla
Güftesi bayağı şarkılar
Adi havalar
Meyhane acı zeytinyağı koksun
Sen hoşnut ol Yanakimu

KÖPRÜ

İnsanlar köprüden geçmediği zaman
Acaba köprü düşünür mü?

Çamaşır mandalını gözlerinde sallayan meczubun
geçtiğini
Üsküdar İskelesi'nin kanapelerinde güneş banyosu
yapanı

Üsküdar kıyılarının ötesindeki
Kastamonu, Sivas, Safranbolu... Erzurum'u.

Burada insanların içinde büyük dürbünler,
Güller gibi açmıştır.
Yufkacılar burada açarlar, koskocaman oklavalarla
-İçlerindeki hamurdan-
Şeffaf ve titrek memleket rüyalarını.

>>

Alyanaklı, beyaz, kalın şekerçiler;
Akide ve bergamutlarını mermer tezgâhlara
vurdukları zamanki kasvetsiz hallerini burada
kaybeder, burada şairleşirler
Hışirtı ile ve kocaman bıçaklarla kesilen tahan
helvalarının kokusu ellerinde
Askeri Müze'deki, balmumundan yeniçeri heykelleri
gibi güzel, büyük insanlar
Burada omuz omuza;
Kötü yağlarla yaptıkları börekten şişmanlamış, iyi
insanlarla
Dalgıcı seyredeler.

Onlar ki küçük parmaklarını birbirine vermişlerdir
Onlar ki sarı elbiselerinin içinde
Kazsız köyün sıcak gecelerini
Kırağılı ve zelzeleleri, fezeyanları* ve harpleri
görmüşlerdir;
Onlar ki yağsız köpüklü ayranlar içmiş, taşlı bulgur
pilavı yemişlerdir;
Küçük parmaklarını birbirine vererek...
Bazan birdenbire sarası tutup düşerek...
Nereden gelir, nereye giderler?
Küçük parmaklarını birbirine vererek...
Bunlardır köprünün sairfilmenamları.**

>>

* Feyezan: Su taşkını.

** Uyrgezer.

Hepsi yirmiſer, otuzar yaſında ihtiya rüyaları görmüſ;
Aſağıda, İstanbul bıçkınlarının söğüſtüğü
sandallarda,
Balıkçıların torik yakaladığına –onlardan
daha çok memnun;
Çifti altmış paraya satılan bayat simitlerden
hoſlanırlar.

Onlarda her ſey bir derin uykudadır
Kahramanlık, dostluk, ſevgi ve müsamaha...
Bütün lüzumlar ve lazımlar.

Ŗu ensesi dümdüz ustura ile alınmış
Saçları arkaya taranmış,
Bol elbiseli, altın bakışlı, sarışın uzun bacaklı adam

>>

Kimdir biliyor musunuz?

Onu köprüden başka, bir de eski polisler tanır:

— Ulan sen yine buralarda mısın? derler.

Omuzlarını kıсар, ellerini cebinden çıkarır, atar
ağzından sigarasını

— Gidiyoruz be muavin bey ağabey, der.

Bu meşhur yankesici, Yedikuleli İstavro'dur

Ve hoş çocuktur.

Bir başkası gece saat ondan sonra vapurları ve ışıkları
seyreder güler.

Ah ona bir bilet alan olsa dünyayı dolaşmak işten değil;

Onun yanındaki gitmemeyi, gitmek isteyerek
düşünmekte

Yalnız bu sonuncuda her şey yalancı, hülya ve
melankolidir.

Her kim ki bir arkadaş bulmak için dolanmakta ise

Ondan çekinmeli...

Köprüde arkadaş olunmaz;

Köprüden seyredilir.

MARİKULA DOĞUR

İstemem eski rüyalarındaki kadın resimlerini:
Tombul ve beyaz.
Bana bir taze dişin, yazın kumsalda kızarmış
Tüyü altın bacağıın yeter
Ve tren yollarında tüten öğlelerin...
Kışın şarap içtiğimiz kahvelerdeki
Boyalı kadınlar rüyası... bitsin.

>>

Ne su başlarında tavus tüyleri gibi çeşitli böceklerin hasreti
Ne çayır içinde gülüşen çocukların yırtık mintanları
Sen: Taze dişlerinde hıyar kokusu...
Ağzında olgun domateslerin çekirdeği,
Karpuz ve erik
Ve kesilen tahan halvası hışırtılı Marikula.
Doldursun bütün bu sahili Marikula
Çıplak dizlerinde ağları ördüğün zaman
Birdenbire sancılanarak yapacağın çocuklar.
Vapurlara seslenecekler Marikula:
— Hey, kaptan dur!
Marikula doğur!
Her dokuz ay on günde ikizlerini
Sandallar boş bekliyor.
Balık yalnız tutulmuyor Marikula;

Bacakları çevik çocuklarım sendedir!
Doğur Marikula doğur!

KARLI HAVA

Sana dostluęumu içimden söküp
Bahçene dikmeliyim.
Meyveler bol meyveler,
... Yaz akşamları terleyen sürahilerdeki sular.
Burada; içimin sökülmiş, kurt üşüşmüş fidanlığında
Düşmanlıklarımın, hasetlerimin ve namussuzluğun
Sarışın, acı yeşil ağaçlarında
Zehir gibi bir kış akşamı
Poyrazdan masun* bir kulübe göreceksin
Azizim sen, uzun bir yolculuğa çıkmışsın
Tipi birdenbire bastırmış
Uzaktan mavi fenerli bir araba geçmiş
Yakınlarda bir at kişnemiş
Bir süvari, şarkısını birdenbire kesip
Yıldırım gibi uzaklaşmış
Ova alabildiğine uzak, göz alabildiğine düzlük.

>>

* Saklanmış; korunmuş.

Seninkisi
Senin içinden koparmadığın-
Yeniden biten çocuk dişleri misali
Dostluğun;
Bana şimdi gelirse
Böyle bir karlı havada gelecektir.
Fakat sen emin ol:
İçinde kalorifer yanan bir Avrupa otelinde
Banyolu, yatağı kuştüyü yastıklı bir oda bulacaksın.

Kosta AYANIS'ten

SÖYLİYEMİYORUM

Her şey bitiyor.
Şimdi başlıyor karanlık bir gece
Yıldızsız, fırtınalı
Kulübedeki sevgilim
Bir rahat uyku uyumadı
Benim eski kafalılığımдан

Ondan bütün peşin hükümler sıyrılmıştı.
Bir gökyüzü gibi maviydi
Aydınlıktı
Yalnız bendeki rüya
Bendeki malihülya*
O mavi gökyüzünü
O yeşil çimeni
O çiçek açmış
Şeftali ağacını göremiyordu

>>

* Karasevda.

Onun bedbaht kulübesinin
Çukuru dolmuş aptesanesi
Onun karyolasız odasının
Marsık kokusu
Sonra ihtiyar tıknefes anasının
Çektiği
“Tatula” tütününün
Verem, ihtiyar ciğer, yorgun kalp
Kokan havası
Sonra fakir mangal
O bedbaht soba
O bembeyaz peşkir
O ağlayan tencere
Ben sizden nefret etmişken
Zannettim ki sevgilimdir sevmediğim.
Onu ben bir saraya değil
İki odalı bir eve götürecektim
Bir radyomuz, bir banyomuz olacaktı
Nikeli pırıl pırıl bir karyolada
Hasan ustanın işlediği
Bir mavi yorgan bakacaktı
Aynada ona layık iki üç eşya
Güleceklerdi...

>>

Ponponu kırmızı bir terlik
Bursa ipeğinden bir gecelik
Yine aynada yalancı bir şeftali dalının
Bir ceviz masanın üstündeki
Rengârenk ucuz bir vazodan
Hareketsizliği görünecekti
Hiçbiri olmadı
Hiçbiri olmayacak
Düşmanlar çok
Dünyanın yarından çoğu
Herkes
Benim saadetime herkes
Her şey
Mani olmakta
Neden biliyorum
Biliyorum, söyleyemiyorum.

YARI BELİMİZ

Bir aydınlık sardı,
Işığı dibinden sular,
Şehir, insanlar.
Bu aydınlık, yerden bitiyordu
Ot gibi, ağaç gibi.
Ne ola ki dedim, kendi kendime.
Hep aynı soruyu soruyordu
Taşlar, ağaçlar, binalar, insanlar.
Ne ola ki?

Ağır ağır yükseliyordu aydınlık,
Tam belimizde durdu.
Baktık korkuyla
Yarı belimize.

>>

Bayram günleri dibinden aydınlatılan
Abideler gibiydik sokaklarda,
Birbirimize bakmadan önce.
Kendi yarı belimizi
Korkuyla, zevkle, daha başka
Bir şeylerle seyrettik.

Sonra, bakınca birbirimize,
Yarı belimizden aşağısı
Öylesine aydınlıktı ki,
Yarı belimizden yukarısını
Göremedik önce,
Gözlerimiz alışınca kadar.

Gözlerimiz alışınca,
Baktık ki belimizden yukarısına,
Çılgıncasına,
Hiçbir şeyler yoktu.
Yarı belimizden yukarısı yoktu.

“güneye yerleşiyoruz, orada bir kahve açıyoruz...”

leylâ erbil

sait faik’le 1953 nisan sonu ile 1954 mayıs’ına kadar baba-kız gibi ahbablık ettik. o sıra arkadaşlık ettiğim mimar nevzat tanıştırdı bizi. bir süre üçümüz pera’da buluşup meyhanelerde dolaşmaya başladık. giderek sait’le ben daha çok kaynaştık. bu nevzat’ın hoşuna gitmedi yavaş yavaş aramızdan çekildi. ikimiz kalınca sait’in dostluğu renk değiştirmeye başladı. ben o sıra akıllı bir karış havada bir genç kıyım. öyle ciddi ilişkilere falan takılmıyorum. zaten sait’in anladığı ciddi evlilik ilişkisi de şu:

evleniyoruz, güneye yerleşiyoruz, orada bir kahve açıyoruz, ben ocakta çalışıyorum, o da kahve dağıtıyor. geceleri ikimiz de kâğıda kaleme sarılıp o günün hikâyelerini yazı-

yoruz. olurdu olmazdı demeye vakit kalmadı mayıs ayında vefat etti. içkiye çoktan başlamıştı. tanıştığımızda ada'dan inmiş, ağzına damla koymayacaksın diyen dr.ları dinlemiş, ölümü ararcasına içer olmuştu. vefatından sonra yakın bir arkadaşının *yeditepe* dergisinde “onu siz öldürdünüz” diye yazması ağlatmıştı beni.

mayıs 2013

Fotoğraf: Ara Güler

Şimdi Sevişme Vakti

Çıplak heykeller yapmalıyım,
Çırılçıplak heykeller
Nefis rüyalarınız için
Ey önümden geçen ak sakallı kasketli,
Yırtık mintanından adaleleri gözüken
Dilenci
Sana önce
Şiirlerin tadını
Aşkların tadını
Kitaplardan tattırmalıyım
Resimlerden duyurmalıyım, resimlerden...
(...)

9 786053 320722

9 TL

Darüşşafaka
1863
CEMİYET

Eğitimde Fırsat Eşitliği